

Les llengües dels catalans

Carta oberta a la nova directora de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, Yvonne Griley.

Els catalans fem a vegades el ploramiques amb la llengua i hem de ser conscients que comptem amb cartes socials i polítiques amb què jugar per fer del català una llengua amb futur, una llengua en què els ciutadans puguem viure còmodament, sense patir-hi constantment. Perquè això sigui possible creiem que calen una sèrie de mesures:

1. Deixar clar que el català és una llengua mitjana al món i que compta amb prou parlants (entre vuit i nou milions) per poder disposar de mitjans de comunicació, administració pública, reconeixement estatal i europeu i oferta educativa i cultural, tal com tenen comunitats lingüístiques semblants, com la sueca, la noruega, la finesa o la danesa, si es remouen dos tipus d'obstacles potents.

D'una banda, l'Estat hauria de donar suport decidit al català, cosa per ara inversemblant, com es pot comprovar en l'administració central i perifèrica de l'Estat i en l'administració de la justícia. De l'altra, s'haurien de regular els efectes castellanitzadors dels mercats, els quals, deixats anar, tendeixen a afavorir la llei del més fort. Els catalans hem de començar convencent-nos nosaltres mateixos que la nostra llengua ja mil·lenària pot ser una llengua de futur, amb una gran creativitat cultural. El poder que representa la Generalitat de Catalunya ha de donar exemple, seguretat i suport als ciutadans.

2. Treballar amb la resta de territoris amb què compartim la mateixa llengua cooperativament, pacientment, amb respecte i des de la més absoluta igualtat i fraternitat per-

**EMILI BOIX
VANESSA BRETXA
JOSEFINA CARRERAS**

CUSC - UNIVERSITAT DE BARCELONA

què la llengua és de tots, de balears, de valencians, de catalans, d'andorrans i d'aragonesos.

3. Reconèixer el rol del castellà. Cal deixar clara la legitimitat del català com a llengua pròpia del país i alhora impulsar un reconeixement del castellà com a recurs cultural i com a llengua primera d'una part important del ciutadans. Com diu la legislació vigent, al final de l'educació obligatòria els estudiants han de dominar tant el català com el castellà. Els projectes lingüístics de centres educatius, i el bon sentit dels educadors, adaptats a cada cas, permetran assolir aquests objectius. Ara per ara, els dèficits en català són clarament superiors als dèficits en castellà.

4. Fer efectivament de Catalunya un país plurilingüe. Convé impulsar, si cal amb programes de xoc, l'adquisició de terceres llengües (sobretot l'anglès). El coneixement de llengües no ha de ser un motiu més de fractura social: els més rics en saben, els més pobres, no. Cal impulsar també les quartes llengües, com aconsella la Unió Europea: el francès, l'alemany, el japonès, però també llengües que ens aporten les migracions més recents, com el xinès, l'àrab o el romanès. Les persones que vénen de fora aporten un capital lingüístic que hem de valorar de manera especialment positiva.

5. Convé fer una feina pedagògica que mostri que cal defensar la llengua més feble, el català, i alhora impulsar el multilingüisme. Davant les calúmnies que propaguen alguns mitjans de comunicació sobre

les llengües dels catalans, és urgent explicar el model de plurilingüisme de què ens hem dotat. Cal mostrar per què s'ha optat per un model de conjunció a l'escola, sense separació per llengües. Cal mostrar persistentment que la promoció necessària i justa del català és ben compatible amb l'obertura positiva cap a moltes altres llengües i cultures, tal com ha fet durant segles la cultura catalana. Cal mostrar com centenars de milers de persones han adoptat el català, com a llengua més habitual, sense necessitat d'haver d'abandonar les llengües i cultures d'origen.

6. Cal una acció transversal. La política lingüística afecta tots els departaments del govern, no és sols un assumpte cultural de caràcter lateral. Les polítiques lingüístiques no haurien de ser linguocèntriques sinó, sobretot, contribuir a la qualitat de vida dels ciutadans, especialment en moments de profunda crisi: cohesió i progrés socials, immigració i participació han de ser l'objectiu.

7. És necessari fer visible que signifiquen en política lingüística les darreres sentències homogeneïtzadores del Tribunal Constitucional i del Tribunal Suprem i com s'hi reacciona. La lliçó principal que se'n pot extreure és que al català li és de menester un estat propi o un estat propici.

8. Finalment, és convenient que la política lingüística tingui més lligam i diàleg amb la recerca del país. La llarga experiència d'investigació en sociolingüística no s'hauria de desapropiar.

En definitiva, us encoratgem a tirar endavant unes accions de política inclusiva que poden convèncer i atreure la gran majoria de la població catalana actual, llevat de minories recalcitrants. Bona sort!